

Structure and Function) publikáltam, valamint bemutattam hazai és nemzetközi konferenciákon is. Eddigi irodalmi munkásságom: 6 közlemény nemzetközi lektorált folyóiratban (össz IF: 9,53), 3 közlemény magyar lektorált folyóiratban, 12 ismeretterjesztő közlemény, 4 nemzetközi konferenciakiadvány, 16 magyar nyelvű konferenciakiadvány, valamint 1 könyvfejezet társszerzője. Cikkeimet idézik hazai és nemzet-

közi folyóiratokban. Független idézettségem magyar nyelvű folyóiratban: 5, idegen nyelvű folyóiratokban: 31.

Nagy boldogság, hogy 2009. áprilisa óta egy tündéri kisfiú édesanyja lehetek.

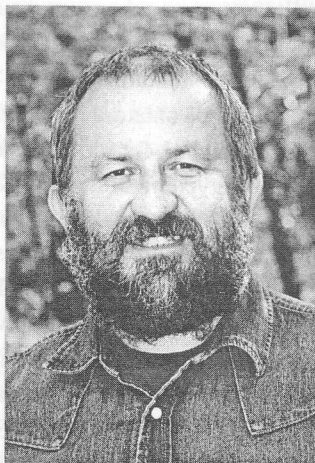
Kezdő kutatóként nagy megtiszteltetésnek érzem, és ezúton is köszönöm, hogy jelöltek a Vörös József professzor úrról elnevezett kitüntetésre.

CSOKA GYÖRGY

a Balás Géza Emlékérem kitüntetettje

1961. április 8-án, Baján, többgenerációs erdészcsaládban születtem. Gyermekkorom színhelye (Ásotthalom) alföldi viszonylatban erdősültnek mondható vidék, amit én gyermekként kifejezetten vadregényesnek láttam. A családi háttér és a lakóhely egyértelmű mederbe terelte érdeklődésemet. Leginkább az foglalkoztatott, hogy hol fészkel a szalakóta, melyik vízbe petéznek a vöröshasú unkák, hol lehet legjobb eséllyel compót fogni, és melyik fában fejlődnek a szarvasbogár lárvái. Mivel az iskolai bizonyítványaimmal a még egyébként „finynyás” szüleim is elégedettek voltak, nem nagyon korlátozták félnomád életmódomat. Amibe persze időnként olyan elemek is vegyültek, amikre ma már nem vagyok túlzottan büszke... A csúzlizásnak, később légpuskázásnak ugyan időnként azért nyilvánvaló vadhajtásai is voltak. De talán ezeknek is megvolt a maguk haszna. A félreérthetetlen atyai intelmek (finoman kifejezve), valamint az időnként azért fel-felhorgadó lelkiismeret – ha csak jelentős késéssel is – bizonyosan formálták értékrendemet. Sokan a mai tizenévesek közül el sem tudják képzelni, hogyan lehetett felnőni internet, tábla PC és mobiltelefon nélkül. A válasz nagyon rövid: csodálatosan!

Egyedüli élő gyermekükként édesanyámra és édesapámra is a lehető legnagyobb szeretettel

és hálával gondolok. Azon túl, hogy gondtalan gyermekéveket, a tanulás lehetőségét teremtették meg számomra, mindketten olyan utat mutattak nekem, amit érdemes követni. Egyedül azt róhatom fel „megbocsáthatatlan bűnüknek”, hogy mindketten (különösen édesanyám) nagyon hamar eltávoztak.

1979-ben Szegeden, a Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolában érettségiztem. Mivel 1979. tavaszán 1. helyezést értem el az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen, felvételi vizsga nélkül kerültem be az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karára, ahol 1 év sorkatonai szolgálat után 1980 szeptemberében kezdtem meg tanulmányaimat. Magának a katonai szolgálatnak túl sok közvetlen értelmét nem láttam. Közvetve viszont nagyon hasznosnak bizonyult. Sopronba már egy összekovácsolódott csapatként érkeztünk, és a laktanya után az

egyetemi kollégium – akkor nem túl nívós – elhelyezését is paradicsomi luxusnak éreztük.

Kezdetektől fogva magukkal ragadtak a sajátos selmeci/soproni diákhagyományok, melyek lényege az összetartás, egymás segítése. Bármely kitüntetéssel felérő megtiszteltetésnek éreztem (és érzem ma is), hogy egyetemi évfolyamom 1984 tavaszán valéta elnökének választott. Az egyetemen kialakult barátságokat a mai napig tudatosan és intenzíven ápolom.

Zoológiai érdeklődésem egyetemi éveim alatt sem változott, még akkor sem, ha időnként a világibb örömeknek az átlagosnál kissé nagyobb figyelmet szenteltem.

Sopronból számos oktatóra emlékszem nagy tisztelettel és szeretettel. Az idő múlására emlékeztem, hogy az Egyetem Botanikus Kertjében ma már 4 olyan professzornak van szobra, akinél én az 1980-as évek elején még vizsgáztam. Közülük itt csak egyet emelnék ki. Igmándy Zoltán az erdővédelem professzora, hivatalosan ugyan kórtanos volt, de hatalmas tudása az erdővédelem más területein, így a rovartan vonatkozásában is teljesen egyértelmű volt. Sajátosan fanyar humorú, szigorú, de emberséges oktató volt. Egyik nagy szerencsémnek tartom, hogy a diploma megszerzése után 3 éven keresztül – mint aspiránsa – a munkatársa is lehettem. Emberi nagyságát talán az a tanács érzékelteti leginkább, amit egy négy szemközti beszélgetés során adott nekem, és amit maga is betartott: „*Minnél magasabbra ível a pályád, annál több embernek köszönj előre!*”

Egyetemi diplomamunkámat a gyűrűslepke tömegszaporodásáról írtam, később tudományos ösztöndíjasként a fenyőkön élő nagylepkével foglalkoztam. Aspiránsi időszakom alatt estem szerelembe a tölgyeken élő gubacsdarazsakkal, ebből a mai napig sem sikerült kigyógyulnom.

A 3 éves ösztöndíj leteltével, 1988. szeptember 1-én az Erdészeti Tudományos Intézet Erdővédelmi Osztályán helyezkedtem el, ahol közvetlen munkahelyi vezetőm Tóth József osztályvezető lett. Nem vagyok híve annak, hogy eset-

leges kudarcaiért mindig mást okoljon az ember, ugyanakkor egyértelműnek tartom, hogy az esetleges sikerekben óriási szerepük van az embert támogató vezetőknek és kollégáknak. Szakmai pályafutásom másik nagy szerencséje, hogy Tóth Jóska, de az Erdővédelmi Osztályon dolgozó többi kolléga is (beleértve az akkor már nyugdíjas, de még sokáig aktív Pagony Hubertet is) mindenkor egyengették az utamat, segítették törekvéseimet.

Az Erdővédelmi Osztályon egyébként sokféle szakmai témával találkozhattam, számos projektbe közvetlenül is bekapcsolódtam. Egyik legjelentősebb feladatunk a magyar erdők egészségi állapotának változását nyomon követő monitoring rendszer fenntartása, és adatainak értékelése. Ennek révén mára már több évtizedes adatsorok alapján vonhatunk le következtetéseket erdeink egészségi állapotára vonatkozóan. Hasonlóan kiemelt feladatunk az 1961-ben alapított Erdészeti Fénycsapda Hálózat működtetése.

Eddigi pályafutásom során foglalkoztam többek között az alföldi fenyvesítések rovarökológiai hatásaival, lombfogyasztó nagylepkékkel, inváziós erdei rovarfajokkal, az időjárási anomáliák erdei rovarokra gyakorolt hatásaival, az erdei holtfa erdő- és természetvédelmi jelentőségével. Kezdetektől fogva legjobban a tölgyeken élő rovarok, ezen belül is a gubacsokozók érdekelnék.

Intézetünk jellegénél fogva szoros kapcsolatot tartott fent az erdészeti gyakorlattal. Ezért kifejezetten törekedtem (és törekszem ma is) hogy eredményeinket erdész kollégáink számára is közvetítsük. Ezt szakmai előadásokkal, illetve a napi munkában is használható, erdővédelmi, rovarügyi tárgyú könyvek publikálásával igyekeztünk elérni.

1989-ben egyetemi doktori, 1991-ben pedig kandidátusi fokozatot szereztem. Mindkét fokozat a fenyőkön élő tűfogyasztó nagylepkékkel foglalkozott.

1995-ben Budapesten, az ELTE Természet-tudományi Karán zoológus diplomát szereztem.

A mai napig nagyon jó döntésnek tartom, hogy posztgraduális tanulmányokat nem Sopronban, hanem egy egészen más jellegű intézményben folytattam. A teljesség kedvéért meg kell említenem, hogy erre éppen Igmándy professzor bízott leginkább: „*Újra engem akarsz hallgatni? Menj valahová máshová, szívj valami más öszszetételű levegőt!*”.

1998-ban a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karán habilitáltam. Ugyanebben az évben Alma Materem egyetemi magántanári címmel tisztelt meg. A Nyugat-magyarországi Egyetem mellett 3 további egyetemen (SZIE, BCE, DE) is oktattam, illetve oktatok erdővédelmet, vagy ahhoz kapcsolódó tárgyat.

Az 1990-es évek elejétől egyre szélesedő nemzetközi munkakapcsolatokat sikerült kiépítenem. Ennek keretében tanulmány- és gyűjtőutakat tehettem Európa számos országán kívül az USA több tagállamába (Florida, Georgia, Pennsylvania, Illinois, West Virginia), Kanadába (Ontario, British Columbia), Malajziába, Oroszország távol-keleti részébe, Japánba, Tajvanba. Jelenleg is több nemzetközi kutatási projekt résztvevője vagyok.

1998. óta tevékenykedem a *Növényvédelem* című lap szerkesztőbizottságában, főszerkesztője vagyok a 2011-ben megszületett *Erdészettudományi Közlemények* című lapnak. Számos szakmai/tudományos szervezetnek (Országos Erdészeti Egyesület, MTA Erdészeti Bizottság, Magyar Rovartani Társaság, Pro Silva Hungaria, British Plant Gall Society, IUFRO Gubacsokozó rovarok munkacsoport stb.) vagyok tagja, illetve tisztségviselője.

1998-ban elnyertem az MTA Bolyai János Kutatói Ösztöndíját, 2000-ben pedig a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat. 2006-ban megkaptam a hamburgi székhelyű *Alfred Toepfer Alapítvány* európai erdészeti szakembereknek adományozható *Wilhelm Leopold Pfeil* díját. 2008-ban az Országos Erdészeti Egyesület *Bedő Albert Emlékéremmel* tüntetett ki. 2011 decemberében pedig az a megtiszteltetés ért,

hogy a Magyar Növényvédelmi Társaság *Balás Géza Emlékéremmel* ismerte el munkásságomat. Bár az ember nem a majdani díjak és emlékérmek büvöletében és reményében végzi napi munkáját, kár volna tagadni, hogy ugyancsak jólesnek az elismerések. Különösen azok, amelyek politikai kurzusoktól függetlenül érik utol az embert.

Az ilyenkor illő szerénységen túlmutatóan is úgy gondolom, hogy a felsorolt rangos elismeréseket talán egy kicsit korán kaptam meg. Meggyőződésem szerint számos olyan szakember van, aki nálam lényegesen méltóbb lett volna ezekre a kitüntetésekre. De hát a világ ilyen. Vannak, akik kapnak elismerést és vannak, akik nem. A magam részéről ezeket megelőlegezett bizalomnak tekintem, inspirációnak arra, hogy a jövőben is tegyem a dolgomat, legalább úgy, ahogy eddig. Ha pedig lehet, akkor jobban...

Hálás vagyok a sorsomnak. Egyrészt csodálatos, megunhatatlan hivatás felé terelt, ami akkor is ellátta izgalmas feladatokkal, ha 120 évig élnék, és naponta 36 órát tudnék dolgozni. Másrészt eddigi életem során olyan nagyszerű emberekkel kerülhettem közeli kapcsolatba, akiknek barátsága nagyon fontos erőforrás számomra, azon túl, hogy közülük sokan közvetlenül is nagyban segítettek szakmai pályafutásomat. A munkámban nap mint nap örömet lelem, eredményeimet munkahelyemen és másutt is elismerik. Ezt olyan gazdagságnak tartom, amit pénzben aligha lehet kifejezni.

1988. augusztus óta boldog házasságban élek dr. Hirka Anikóval, aki szintén erdőmérnök. Azon túl, hogy a meleg, mindenre gyógyírt adó családi háttérrel biztosítja, közvetlen munkatársam is, így szakmai munkámnak nem csak közvetett, hanem közvetlen részese is. A nekem jutó bármely szakmai elismeréseknek Ő is teljes jogú részvényese. Nem mellékesen két olyan ragyogó gyermekkel ajándékozott meg (Ágnes 1990 és Bence 1996), akikre a világon mindenél büszkébb vagyok.